

Kā Tu jūties?

**Parūpējies
par sevi!**

Izmantotie fotoattēli iegādāti no shutterstock.com

Šīs brošūras izveidē izmantots
Nacionālā veselības dienesta
finansējums Pusaudžu resursu
centra "Depresijas un suīcīdu
prevencijas" programmai.

Bukletu veidoja

sadarbībā ar:

PAŠKAITĒJUMS

JA ESI PAR KĀDU NORAIZĒJIES!

Paškaitējums

Vai Tavs draugs
vai draudzene sevi tīši
savaino, ka pēc tam uz
ķermeņa ir redzamas
rētas?

Vai Tavs draugs vai
draudzene Tev stāsta,
ka sev tīši dara pāri?

Vai Tavs draugs vai
draudzene ir izteicies, ka
vairs nevēlas dzīvot vai ka
vēlas uztaisīt pašnāvību?

KO ES VARU DARĪT?

Vaicā par paškaitējumu: "Esmu
pamanījis uz Tavām rokām rētas
un griezumus. Vai Tu sev dari pāri?"

Esi mierīgs, centies reaģēt bez
pārmērīgām emocijām vai šoka un dusmu
izpausmēm. Var būt grūti saprast, kāpēc
kāds varētu sev kaitēt, bet negatīva
reakcija var sāpināt otru cilvēku un
mazināt viņa vēlmi ar Tevi runāt.

Tev nav jāzina atbildes uz jautājumiem.
Esi klātesošs un iekļūstīgs. Iespējams,
Tu būsi pirmais, ar ko Tavs draugs vai
draudzene dalīsies par saviem
pārdzīvojumiem.

Izrādi savas bažas un rūpes par savu
draugu vai draudzeni, centies nenosodīt
viņu vai viņas rīcību sev nodarīt pāri.
Aprunājies ar savu draugu vai draudzeni
par profesionālas palīdzības saņemšanu.

PALĪDZĪBA

Ja paškaitējums rada
veselības apdraudējumu un
nepieciešama tūlītēja palīdzība,
zvani **113**

Pusaudžu resursa centra (PRC)
komanda **29164747**

Bērnu un pusaudžu uzticības
tālrunis (24/7) **116111**
vai aplikācija, pieejama
"Google Play" un "App Store" veikalos

Bērnu klīniskā universitātes slimnīca
80708866

Ģimenes ārstu konsultatīvais tālrunis
66016001

